

סיפור: קיצור הדרך האולטימטיבי מאת דותן דימט

הראשונה ויצאנו בספרינט לקופה. גילינו שעוד לא התחיל אפילו. בחוף הצטופפו המוני מגולחי-ראש קולניים שהחליפו חוויות מהבסיס, זרועותיהם כרוכים סביב קטינות חשופות-קורקבן ששערן ניגר כמשי על כתפיהן או געש על ראשן בגלים קפואים של גיל. פה ושם קלטנו מישהי שהיתה שווה אנחה, או אפילו בכי-תמרורים על אובדן נעורינו. כבר התחלנו בשיחת תחקיר בעניין המחזל שברווקותנו המתמשכת כשהצצתי בשערן ומצמצתי. הרמתי אותו לאוזן כדי לשמוע אם הוא עוד עובד. "תגיד, זה נידמה לי או שעשינו את הדרך הזו בשלוש דקות?" טיץ' רק נתן לי חיוך מאוזן לאוזן ושתק. הייתי מרחיב בנושא אם הסדרנית לא היתה פותחת את הדלת לאולם באותו רגע ואנחנו לא היינו נאלצים לבצע מהלכי התחמקות בכדי לא לטבוע תחת נחשול הנעורים שנשטף פנימה.

אחרי הסרט חזרתי הביתה והתיישבתי על המחשב, אבל במקום לגעת בעבודות ישבתי לאורו של המסך הדלוק ודפדפתי במוסף היחיד שהתחמק ממני כל הסופשבו, ואחר-כך שיחקתי טטריס איזה שתיים ואז כבר היה כמעט בוקר, מתתי מעייפות והלכתי לישון. התעוררתי למחרת עשרים דקות לפני שהייתי צריך להיות בסמינר באוניברסיטה. עד שיצאתי מהבית נשאר לי רק שש דקות. ביציאה לכביש החוף היו פקקים. במקום להיכנס אליהם, החלטתי לנסות את הקיצור של טיץ'.

למרות שאני הוקרתי את הגיפ בעיקר בגלל שהוא אפשר לי לעבור את פסי ההאטה הנפיליים של הכפר בלי לדפוק את הראש בתיקרת הרכב ולא דרשתי ממנו ביצועים היסטריים יום-יום שעה-שעה, היה נחמד לדעת שכל מתי שאבחר, אוכל לרדת מהכביש הסלול והפקוק ולפלט דרכי בבטחה בדרך שאולי לא היתה יותר קצרה אבל בטח היתה יותר מעניינת. גם אם לא הייתי בטוח שהקיצור יחסוך לי מי-יודע-מה זמן, ידעתי שלפחות ככה אני עושה משהו במקום להזדחל חסר-אונים ולספור את הדקות הנמקות. ברושים, חמרה, סבונים, אחר-כך ימינה, אבל לפני השלט הפעם. לרגע חשבתי שהלכתי לאיבוד אבל אז ראיתי שלא, מעבר לעיקול דרך העפר נכנסה בין כמה וילות והפכה לאספלט, ופתאום הייתי ברמת-אביב מטר מהאוניברסיטה, השד יודע איך, ועוד נשארה לי דקה. (המשך בעמוד 2).

היינו באיחור אטומי כשטיץ' גילה לי את קיצור הדרך האולטימטיבי.

"עכשיו באים!" הוא שאל אותי כשעצרתי את הגיפ בחריקת בלמים על מיפתנו, פותח לו את הדלת ביד אחת ומסובב את ההגה לפרסה בשניה. בעוד הוא משתחל פנימה חשבתי על כל הדברים החשובים שהייתי צריך לעשות ושהיו יכולים להסביר למה הגעת רק עכשיו, אבל הדחקתי את הצורך לומר שוב עד כמה אין לי בעצם זמן, כי האמת היתה שלא נגעתי באף אחד מהדברים הללו כל הסופשבו, והאיחור נבע כולו מכך שאיבדתי את עצמי באיזה מוסף שלוש דקות לפני שהייתי צריך לצאת. במקום זה רק סובבתי את ההגה ומלמלתי "יש עוד חמש דקות."

טיץ' פלט אנחה קצרה ואמר "נו, טוב. סע דרך השדות."

חתכנו במורד דרך עפר, חצינו את המסילה ופנינו ימינה לתוך הפרדסים. טיץ' ירה הוראות כמו גשש מנוסה. גם לו היה גיפ ובניגוד אלי, הוא לא ראה בו רק אוטו שלא צריך לפחד איתו ממדרכות גבוהות ומגרשי חניה חוליים, אלא האמין כי מרגע שזכה ברכב ארבע-על-ארבע, יהיה זה מתחת לכבודו שגלגליו ינועו עוד על אספלט. לכן הוא היה חורש את החולות והשדות והפרדסים, מנווט את דרכו יום-יום לעבודה וחזרה בדרכים-לא-דרכים, שש אלי כל צוק כורכר, אגם בוץ או דיונה טובענית שניקרו בדרכו. לא אחת היה מוצא את עצמו כשרכבו תקוע במורד איזה נקיק או על חודה של איזו תלולית תלולה במיוחד, ופעמיים כבר הוזעקתי בקריאה פלאפונית נרגשת למבצעי חילוץ, גם אם בימים כתיקונם העדיף להסתמך על גיפאים מנוסים יותר.

"שמאלה בהצטלבות", פקד טיץ'. הוא הרגיע אותי שהקיצור-דרך בו אנחנו נוסעים איננו אתגר גיפאי של ממש, אלא סתם דרך "עם פחות פקקים ויותר נוף." עברנו שדרה של ברושים ופנינו לתוך נתיב חמרה אדמדום, ששובל קוצים נמתח במרכזו. "ימינה ותכף שמאלה" התפתלנו בין סבונים, עוברים משמאל שלד של חממה שעליו מתנופפות יריעות פלסטיק שחורות כמו קרעי עבאיה מרופטת. היה מגדל-מים, צריף, מגרש גרוטאות, איזה שלט שלא כל-כך הצלחתי לקרוא. ואז "כאן ימינה" והיינו על כביש סלול שצץ פתאום תחת גלגלי הגיפ.

תוך כמה מטרים קלטתי כמה אנחנו קרובים. גמעתי בשקיקה את יתרת המרחק, חניתי בהזדמנות

The Israeli Society for Science Fiction and Fantasy

Meetings (in Hebrew) on *Science and Science Fiction*

Join the Society, go to its meetings! Call 03-528-3803 or 03-604-4959

This Issue of CyberCozen:

- Guy Eldar reviews the *X-Files* movie.
- Ted Henderson reviews *Babylon 5*.
- Two books reviewed by Gal Haimovich.

ביילון זה של CyberCozen:

- גיא אלדר מבקר את הסרט *תיקים באפלה*. (אנגלית)
- טד הנדרסון מבקר את *ביילון 5*. (אנגלית)
- ביקורת לשני ספרים ע"י גל חיימוביץ'. (Hebrew)

ואת השקיעה שם על הצוקים ואיך חשבת, כמו כולם בטח, שזה יהיה מקום נהדר להביא אליו בחורה, רק שאף פעם לא היתה לי משהי בזמן המתאים ובכלל אני לא עושה הרבה בנושא כרגע, כי אני כל הזמן דחוס פה בלחץ והעיניים לא מסתכלות רחוק יותר מהפגוש של היום הבא, כמו חולדה במבוך שאין לה רגע לצאת החוצה ולראות את היופי שסביב למסלול המפותל והשרירותי שהיא לכודה בו.

סביונים, חמרה, ברושים. פעמיים התבלבלתי בדרך ונאלצתי לחזור לנתיב הראשי ולחפש את הפניה הנכונה, וכבר חשבתני שאני נוסע במעגלים אבל הינה, הגעתי, אני בבית. נידמה לי. הסתכלתי בשעון אבל כבר לא האמנתי לו יותר, לא בקיצור הזה. יצאתי מהאוטו והסתכלתי בבית. משהו שונה. הוא ניראה מלוכלך יותר, או אולי רק זקן פתאום.

פתחתי את הדלת ונכנסתי למטבח. ישבה שם אישה שעוד לא יצא לי להכיר ושני ילדים חמודים שעשו מעשים מגונים בפירה. הם נראו לי מוכרים נורא, כאילו כבר ראיתי את התמונות שלהם באיזה אלבום משפחתי ישן, והאישה חייכה אלי ופתאום ידעתי מי הם. נתתי לאישתי נשיקה והסתכלתי עליה עוד פעם. לא ככה דמיינתי אותה. רואה-החשבון הקטן שבבסיס הקרקפת ניסה לעמוד את שווי הנכס. הייתה יכולה משהי יותר טובה? אולי, אולי. האמת היא שהיה יכול להיות יותר גרוע. זה דבר איום לחשוב על אם ילדיך, והם היו חמודים, גם אם הן ניראה קצת... טוב, ילדים. ישבנו קצת ודיברנו.

בחדר העבודה ראיתי שמישהו סידר את הבלגן שלי. לא מגיע לי משהי כזאת. במגררות, הכל היה בסדר מופתי, גם אם על השולחן כבר הספקתי לזרוק את כל העיתונים של הסופשבוע, ומצאתי שם את התעודה, ועותק קצת מאובק של התזה. חתיכת קיצור-דרך. לא הסתכלתי בה, אפילו שסיקרן אותי לדעת מה היה בסוף עם הגן.

עברו מאז שבועיים, וכבר די התרגלתי. לפעמים אני עוד מסתובב בפרדסים, בדרך מהעבודה, אבל בנו שם כבר כביש חדש ואני לא מצליח למצוא שום סימן-דרך מוכר, וטיףי כבר לא יכול לעזור, יש לו עכשיו מכונת אמריקאית גדולה ונמוכת-גחון ועברו שנים מאז שהוא יצא לשטח. אני בכל-זאת ממשיך להסתובב שם, יש משהו מאוד פשוט ויפה שם, בשדות. אולי ערב אחד אני אקח לשם את האישה, לראות את השקיעה.

(הספור פרסם במקור בצומת השרון, מקומון של אזור השרון).

Movie Review: The X-Files

by Guy Eldar

The truth isn't out there. At least it isn't in the new *The X-Files* movie, which opened in Israeli theaters this week, about four months after its American release. Chris Carter, this time with co-writer Frank Spotnitz, has succeeded, yet another time, to tell a good story that really doesn't say much about the "truth". He did successfully give the audiences everything they loved about his TV series, and a bit more. Agents Fox Mulder and Dana Scully (actors David Duchovny and Gillian Anderson) once again seek out the truth, only this time it's to prove their own innocence (wait, didn't that

לא יכולתי להתרכז בסמינר, כי כל הזמן חשבת לי הקיצור-דרך ההוא. זה כבר לא הגיוני. רגע. הרי אי-אפשר למתוח קו כזה מהכפר עד תל-אביב בלי לחצות פעם אחת כביש סלול, בלי להיתקע בגדר או תהום או שטח בלתי-עביר כלשהו. זאת אומרת, לא ניראה לי. בגלילות הרי, בגלילות נתקעים שם בחוות הגז ובמחלף שבונים, או, אולי, שם למטה איפה שסוללים את נתיבי איילון, אבל לא, לא ראיתי כביש, לא מסילה ולא כלום. משהו היה פה לא בסדר, ולא הבנתי בדיוק מה.

אחרי הסמינר הלכתי למעבדה והמנחה שלי קראה לי למשרד שלה וביקשה שאני אסגור את הדלת. סימן רע. היא שאלה למה לא הגעתי לפני הסמינר ולמה כבר שבועות שאני מופיע רק בצהרים ולמה עניינים לא זזים, הרי כבר חודשים אני עובד על הפרוייקט, ובכל מעבדה אחרת לאנשים כבר יש תוצאות, רק אני תקוע מאחור והמעבדות המתחרות כבר משיגות אותנו ולמה כבר אין לנו את הגן, הרי צריכה להיות איזו שיטה חכמה, איזה רעיון שירים לנו אותו במכה אחת, הופ כזה, ורציתי להגיד לה שיה לא פשוט, ושאין פה הנחות ושאין קיצורי-דרך, ושהפרוייקט הזה כבר לא מעניין אותי אף פעם לא עניין אותי ושאני מרגיש שיש לי אבן גדולה סביב הצוואר שלא נותנת לי לנשום, שכבר שנתיים אני כבר לא זוכר איך זה לנשום, שנתיים תקוע פה באיזה פקק שאין לי את האומץ לחתוך ממנו לשוליים, ובטח ששתקתי והתכווצתי בכיסא מנסה להיות גמד ועשיתי תנועות לא ברורות של "כן" ו-"לא" ו-"אני מבין" ו-"אני מצטער" ו-"לא יודע" עם הראש.

יצאתי הביתה כמה שעות אחרי שהיא הלכה, כי אחרי השיחה הזו כבר היה מעט מאוד שנקיפות המצפון היו יכולות לעשות נגד הדכדוך. לא היה לי כוח לעבוד, רציתי לברוח הביתה. בגלגל"ץ כבר דיברו על הפקקים, מאיינשטיין עד גלילות ובאיילון צפון מלה-גארדיה עד גלילות ומגלילות עד שפיים ומצומת הפיל בואך הכפר-הירוק עומסים כבדים עקב תקלה ברמזור הכוונה במקום. אז החלטתי, אפילו שחשוך, לנסות את הקיצור. גרוע יותר לא יכול להיות.

הסתבכתי קצת עד שמצאתי את השביל שהוביל אליו, אבל ברגע שעליתי עליו, ידעתי איפה אני נמצא. הינה השלט ההוא, מוכה וחלוד, והצריף שנידמה לי ששמעתי לידו קלב נובח, ונידמה לי שראיתי שם את מגדל המים. יריעות הניילון של החממה הכו ברוח מול הדימדומים, ונשמתי עמוק את האויר. שקיעות תמיד עשו לי את זה, אני זוכר את הקיצור בכביש מעל הים

happen a few times before?!?) and get the X-Files reopened (so we can go on to the new season). Along the way, they meet up with most of the regular guest-stars of the series.

The big difference between the movie and the TV series are the outdoors sights and visual effects, but even those can make it only so big from the well budgeted series. A more visible change (or shall I say, hearable) are the many different adaptations to the series theme, composed by Mike Oldfield and Mark Snow. I'm sure all the you fans out there will get a kick out of it, just as I did.

So, is this movie just for the series' fans? Well, if you're a fan you must see it. Not because it's important to the story (as noted, it doesn't tell us much that we didn't already know), but because only fans will understand all the jokes that were put there just for us. If you're not a fan, but used to watch *The X-Files* on TV,

this is a good chance to get an update on the conspiracy and get back into watching this great TV series. And if you've never watched *The X-Files* (and you call yourself a Sci-Fi fan?!?), you could still go to the theaters and enjoy a good conspiracy/Sci-Fi movie. **My Rating: (for Fans) 8 / 10, (for Non-Fans) 7/10.**

TV Review: **BABYLON 5**

by *Ted Henderson*

The syndicated TV program, *Babylon 5*, is a space adventure program similar to the Star Trek group of series. Especially *Star Trek: Deep Space Nine*, in that both series are centered around a space station somewhere in the far reaches of space. Babylon 5 is a five mile long roughly cigar shaped structure, while Deep Space Nine is a series of concentric rings sprouting six large docking pylons. Both stations are inhabited by humans and a variety of alien life forms.

Babylon 5 also serves as a diplomatic outpost. There are four ambassadors stationed there representing their respective cultures. These are Ambassador Delenn of the Minbari, a mostly human appearing race with bald heads and externalized skull bones which appear like a head dress or a crest; Ambassador Londo of the Centauri, a rather boisterous race also similar in appearance to humans except they have large protruding hair fringes which seem to vary in size according to status; Ambassador G'Kar of the Narn, a rather devious, philosophically inclined race with a reptilian appearance; and Ambassador Kosh of the Vorlons who cannot live in the same environment as the other races making it necessary for him/her to go about in an environmental suit so that his/her true appearance is not known, and who is given to speaking in enigmatic riddles. There are a number of other races on the station. Some have a reptilian look and others have forms akin to arthropods. However, the captain and the command staff are all humans. (One disadvantage movies or TV science fiction stories have as opposed to those which are written and can rely on the imagination of the author and reader to create alien life forms is that the former must depend on human actors so that most life forms tend to have a basically human plan. Also, all the principal characters in

Babylon 5 speak perfect English. *Star Trek* gets around this problem with a clever device known as the Universal Translator.)

The concept of the series is a five year arc so that each episode is like a chapter in a novel rather than a series of short stories whose plots may or may not be connected as is the case in *Star Trek*. The series is currently entering its fifth season which, I understand, is to consist of only five or six episodes, so that it will soon be concluding. However, I expect that it will continue indefinitely in syndication, as is the case with the *Star Trek* series. In addition, as is the case with most science fiction series, the programs are replete with rather expensive to produce special effects so that they need to be shown frequently to be profitable.

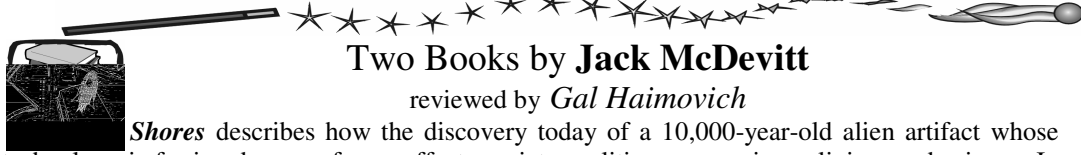
The stories themselves have to do with interactions and among the humans and among the various races depicted, on the station, in space, or on the home worlds of the various races. Many of the stories have a religious / philosophical or even a mystical theme. J. Michael Straczynski, the creator of *Babylon 5*, appears to be a rather religious person who is well versed in Jewish and Christian theology and lore, and this shows in many of the episodes, as there are frequent allusions to biblical texts and one of the recurrent sets of characters are Catholic monks. *Star Trek*, on the other hand, is mostly areligious, except some of the alien cultures, which are visited, have strange religious practices which seem to be viewed as primitivism.

As you may have inferred from the above, I am basically a "Trekker," but I also greatly enjoy *Babylon 5*, especially for its different point of view, and I am sorry that the original programs are coming to an end, but as stated above, we shall be able to enjoy them for some time to come in reruns.

A personal note: I recently attended a **Babylon 5** convention here in California. Giving talks and answering questions were Bruce Boxleitner who plays Captain Sheridan, Peter Jurasik who plays Londo, and Andreas Katsulas who plays G'Kar. I have seen the last two at past

conventions, as well as Mira Furlan who plays Delenn and J. Michael Straczynski, the creator. Jurasik and Katsulas are a crackup when they get together and can be themselves. As you can imagine, it is interesting seeing these people without makeup.

Editor's note: It is unlikely that Straczynski is "well versed in Jewish ... theology and lore", as Ted says. Consider the wonderful episode in which Theodore Bikel plays a rabbi who has come to the station to persuade Susan Ivanovna to sit shiva for her father. He is served a meal including "krill", and asks what is krill. Told that it is seafood, he replies, "Well since it is not explicitly forbidden in the Torah, it must be all right to eat it." And eat it he does. Now the Torah "explicitly" says that the only sea animals **permitted** as food are those that have fins and scales. Since "krill" does **not** have fins and scales, it is "explicitly" prohibited by the Torah. At least that's how Judaism views it. You can "explicitly" ignore the prohibition, as do the Reform Jews, but you cannot say it doesn't exist, and it is ridiculous to have a "**rabbi**" make such a statement, even a Reform rabbi. Susan, by the way, not only sits shiva, she also says Kaddish.

Two Books by Jack McDevitt

reviewed by Gal Haimovich

Shores describes how the discovery today of a 10,000-year-old alien artifact whose technology is far in advance of ours affects society: politics, economics, religion, and science. In *The Engines of God* a 23rd century archeological exploration studies the interstellar ruins of alien civilizations. Who were the aliens? Why did they die off? How does the answer affect us?

Ancient Shores by Jack McDevitt (1996) עמודים 372.

הספר מתחיל במציאתה של יכטה, העשויה מחומר עם מספר אטומי בלתי אפשרי, קבורה בשדה חקלאי בצפון דקוטה. לפי ההשערה, היא היתה קבורה שם 10,000 שנים, מהתקופה שבה היתה שם ימה גדולה. כך מתחיל מסע למציאת בוני הסירה. לרוע המזל, הסופר לא עונה לנו על השאלות, מי הם היו, מאיפה הם באו ולמה? הוא גם לא מרחיב את הדבור בנוגע לטכנולוגיה שלהם. בכל זאת, כדאי לקרוא את הספר, אך ורק כדי לעקוב אחר השינויים החברתיים המתחוללים עם התגליות השונות, הוויכוחים בין גורמים פוליטיים, כלכליים, דתיים ואנשי מדע, ויכוחים המזכירים במידה רבה את ספרו של קרל סאגאן *Contact*. כמו בספרו של סאגאן, כך גם בספר זה, ככל שהתגלית יותר גדולה ומשמעותית, כך מתעצם המאבק בין המדע לבין הפחד של האנשים מהלא נודע ומשינויים בחברה, במקרה הזה, עד לקרב יריות ממש. אף על פי כן, נראה שהספר לא גמור, כי כל השאלות נותרו פתוחות, כשכל צד לא יודע בעצם איך להמשיך הלאה.

The Engines of God by Jack McDevitt (1994) עמודים 491.

גם ספר זה עוסק בארכאולוגיה, הפעם חוץ ארצית. בתחילת המאה ה-23 האנושות מתחילה להתפשט בחלל הבין-כוכבי, כשבמקביל, כדור הארץ הופך למקום שקשה יותר ויותר לחיות בו, בשל זיהום אוויר, אפקט החממה, וכד'. בכמה מערכות שמש קרובות נמצאו כוכבי לכת ארציים למדי, אחד מהם מיושב על ידי גזע תבוני קדם-טכנולוגי ובאחרים נמצאו הריסות של ציביליזציות שנכחדו לא מזמן. כמו כן, בכמה אתרים ברחבי החלל, כולל על ג'יפטוס, אחד הירחים של שבתאי, נמצאו אנדרטות, עליהן רשומה כתובת, בכל פעם בשפה שונה ובלתי ניתנת לפענוח. בנוסף, על הירח של אחד מכוכבי הלכת שהיו פעם מיושבים ע"י גזע תבוני, נמצא מבנה מוזר, שניתן לו השם OZ. צוות ארכאולוגים מנסה לפענח, מדוע נכחדו הגזעים התבוניים בסביבה הקרובה, מי הם בוני-האנדרטות ומהו OZ? בנגוד לספר הקודם, McDevitt אכן עונה כל השאלות, ועל עוד כמה שלא נשאלו כמו למשל, מה הספור האמיתי של סדום ועמורה? אבל הספר מעניין לא רק בגלל התעלומה, אלא בגלל מערכת היחסים שמתפתחת בתוך צוות הארכאולוגים. מסע התגליות הוא לא רק על ציביליזציות שנכחדו אלא גם על עצמם וחבריהם. בין חברי הצוות מתפתחים חברות, אהבה וכבוד הדדי ובמקביל האשמה הדדית ותיעוב.

דלמי שאוהב פעולה, יש בספר קטעי פעולה רבים, כמו התמודדות מול טסונמי, הישרדות בחללית מתה או קרב מול טורפים על כוכב לכת זר. הספר נראה כמו שילוב של *שקיעה* של אסימוב, *מפגש עם רמה* של קלארק, ו-*מסע בין כוכבים* ולכן כדאי לקרוא אותו.

For Comments: POB 9443, Tel Aviv 61093. Email: asheer@netvision.net.il. Tel: Aharon Sheer 08-947-1225.

Editor: Aharon Sheer.

Graphic Editor and Design: Guy Eldar.

Logo by: Miriam Ben-Loulu.

עורך: אהרון שיר.
עורך גרפי ועיצוב: גיא אלדר.
עיצוב לוגו: מרים בן-לולו.

For mail delivery of *CyberCozen*, please donate 30 shekels per YEAR; For airmail to US \$15; If Aharon Sheer can hand-deliver it, 15 shekels.

עבור משלוח בדואר של *CyberCozen*, הנכם מתבקשים לתרום 30 ש"ח לשנה; עבור דואר אוויר לארה"ב \$15; אם אהרון שיר יכול למסור את העיתון באופן אישי, 15 ש"ח.

Copyright © 1998.

All rights reserved to specified authors and artists.
כל הזכויות שמורות למחברים וליוצרים, כפי שצוינו.